

การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ
กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9
Applying the Principle of Bala Dhamma to Develop police's Competency
of Special Operation Sub-Division, Investigation Division,
Provincial Police Region 9

สกลกร ศรีไชย¹ สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา² และสุปรียา ชำนาญพุฒิพร³

Sakonkorn Srichai¹ Sitthipong Sitthipataraprabha² and Supreecha Chamnanputthiphon³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{2, 3} อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹ Master's degree student, Master of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

^{2, 3} Lecturer of the Master of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University

E-mail: sakonkorn245@gmail.com, ongsitthipong@gmail.com, supreecha28@gmail.com

Received: Apr 18, 2023; Revised: May 5, 2023; Accepted: May 11, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ จำนวน 92 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครชีซ์และมอร์แกน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวม 8 คนเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพละ ด้านสมาธิ ด้านศรัทธาพละ ด้านปัญญาพละ และ ด้านวิริยะพละ และแนวทางการนำหลักพระธรรมมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 ประกอบด้วย (1) ควรใช้สติเป็นเครื่องมือในการควบคุมความคิดและการกระทำเพื่อไม่ให้เกิดความประมาทในการปฏิบัติงาน (2) ควรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เต็มศักยภาพ (3) ควรมีความเชื่อในความเป็นวิชาชีพของวิชาชีพตำรวจเพื่อที่จะทำใหมีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด (4) ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ (5) ควรมีความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายรวมถึงการพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักกฎหมายที่กำหนด

คำสำคัญ: การใช้หลักพระธรรม การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ

การพัฒนาศักยภาพข้าราชการตำรวจ

Abstract

The objectives of this research article were to study an applying and the guideline for application the principle of Bala Dhamma to develop police's competency of Special Operation Sub-Division, Investigation Division, Provincial Police Region 9. The research sample consisted of 92 of police officers of Special Operation Sub-Division, Investigation Division, Provincial Police Region 9, all of whom were determined by the Kreicie and Morgan's sample size table. Eight of the key informants were determined by purposive sampling. The employed research instruments were questionnaire and the interview form. The statistics employed for the data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows; The overall of an applying the principle of Bala Dhamma to develop police's competency of Special Operation Sub-Division, Investigation Division, Provincial Police Region 9 was at highest level which specific aspects could be ranked from top to bottom based on their rating means as follows:, aspect of mindfulness power, aspect of concentration power, aspect of confidence power, aspect of wisdom or understanding power, and aspect of effort power and The guideline for applying the principle of Bala Dhamma to develop police's competency of Special Operation Sub-Division, Investigation Division, Provincial Police Region 9, the police officers should be (1) control thoughts and actions in order to avoid negligence in the performance of work; (2) committed to performing their assigned duties to their full potential; (3) be faith in the professionalism of the police profession in order to have guidelines for correct performance and in accordance with the prescribed regulations; (4) study more in order to develop themselves and gain knowledge in order to develop their operations to be more efficient; and (5) diligent in performing their assigned duties, including trying to solve problems that arise appropriately and legally.

Keywords: Exercise of Moral Principles, Development of Operational Potential, Police Officers Special Operations Division, Development of Police Officer Potential

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองรูปแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งได้กำหนดถึงสิทธิและเสรีภาพรวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ มีสิทธิและเสรีภาพเท่าเทียมกัน แต่สิทธิและเสรีภาพที่ว่่านั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบภายใต้อำนาจข้อบังคับทางสังคม ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าของโลก ทั้งเศรษฐกิจและวิทยาการเทคโนโลยีต่างๆ พัฒนามากขึ้นทำให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงจากสังคมไทยในอดีตที่เคยอยู่กันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยกันและมีน้ำใจต่อกัน กลายมาเป็นสังคมที่แข่งขันกันมากขึ้น ทั้งในด้านการงานและการดำรงชีวิต รวมทั้งค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาอาชญากรรม ซึ่งกฎหมายก็เลยเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมีส่วนที่เจ้าหน้าที่เปรียบเสมือน ผู้ดูแลทุกคนในสังคมนั้นๆ ให้อยู่ในแนวทางเดียวกัน ทำหน้าที่แก้ไข้ปัญหาต่างๆ ปราบปรามผู้กระทำผิด ถ่ายทอดเผยแพร่ความรู้ทางด้านกฎหมายให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ ได้เข้าใจในกฎหมายและตระหนักถึงโทษที่จะได้รับ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ ซึ่งก็คือ “ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” หรือ “ตำรวจ” (จิรายุส จินช้าง, 2551)

ตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมาก เป็นผู้คุ้มครองสันติสุขให้แก่ประชาชน เป็นกำลังสำคัญในการรักษาความมั่นคงภายใน และความปลอดภัยของประเทศชาติ โดยปกติตำรวจเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายและพระราชบัญญัติต่างๆ ที่มีโทษทางอาญา และเป็นฝ่ายค้นหามาตรการในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิด ซึ่งโดยตาม

โครงสร้างของตำรวจ จะมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลาง และมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ไปยังระดับภาค ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ และยังการแบ่งโครงสร้างออกเป็นหลายหน่วยงาน

เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายงานสืบสวนสอบสวน ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานเพื่อที่จะนำเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย ในส่วนของบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ด้านสืบสวนสอบสวนให้บรรลุเป้าหมาย คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนสอบสวน หากสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างตามที่เป้าหมายที่วางไว้ นั้นหมายถึง การปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนไม่พบกับปัญหาและอุปสรรคใดๆ แต่ในสภาพจริงพบว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนสอบสวนยังมีปัญหาหลายประการ เช่น กำลังพลมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน วัสดุ อุปกรณ์และระบบสารสนเทศ ไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน ในขณะที่เดียวกันเจ้าหน้าที่ตำรวจบางรายที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนไม่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง เป็นต้น เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงต้องพัฒนาศักยภาพของตนเอง ด้วยเฉพาะด้านความรู้ความสามารถ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร

กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 เป็นหน่วยงานในสังกัดกองบังคับการสืบสวนสอบสวน มีชื่อเรียกว่า "ตำรวจหน่วยปฏิบัติการพิเศษ" เป็นหน่วยงานตำรวจ ซึ่งในอดีตมีภารกิจหลัก คือ การปราบปรามคอมมิวนิสต์ แต่ช่วงหลังเป็นหน่วยงานตั้งอยู่ประจำตำรวจภูธรภาค ประจำกองบังคับการ และประจำตำรวจภูธรจังหวัด มีหน้าที่หลักในการถวายความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีพระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ สนับสนุนกำลังทางด้านยุทธวิธี ตลอดจนดูแลความปลอดภัยด้านสถานที่ บุคคลต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย ภารกิจสนับสนุนภารกิจกองร้อยควบคุมฝูงชน ภารกิจการเจรจาต่อรองช่วยเหลือตัวประกัน ภารกิจการจู่โจม ปิดล้อม ตรวจค้น จับกุมคดีสำคัญ และงานอื่นๆ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมอบหมาย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในสังคม (ณรงค์ ภูเย็นจิตร, 2563)

ซึ่งจากสภาพการณ์ปัจจุบัน การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 พบปัญหา คือ ศักยภาพในการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบันมีน้อย เนื่องจากปัจจุบันปริมาณงานที่ข้าราชการตำรวจต้องแบกรับมีจำนวนมาก และบางงานเป็นการมอบหมายงานซ้ำซ้อน บางงานขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภาคต่างๆ การมีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงกระบวนการทำงาน และนโยบายของรัฐ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ข้าราชการตำรวจ เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความเครียด สภาพจิตใจ เจ้าหน้าที่บางรายถึงขั้นใช้ความรุนแรง ดังที่ปรากฏขึ้นในสังคม ดังนั้นหน่วยงานมีความจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ หลักพระธรรม คือ กำลังห้าประการ เป็นสภาวะที่มีกำลังหนักแน่น มั่นคง เป็นสภาวะที่ทำให้ไม่หวั่นไหวไปในเรื่องตรงกันข้าม ไม่เอนเอียงหรือไม่ให้น้ำหนักไปทางฝ่ายตรงกันข้าม เหมือนกับคนมีกำลังดีก็จะไม่ล้ม ไม่เอนเอียงไปทางฝ่ายศัตรูหรือฝ่ายตรงกันข้ามซึ่งถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่อาจทำให้หวั่นไหวได้ พระธรรม 5 ประการที่สำคัญได้แก่ (1) ศรัทธาผล คือ กำลังศรัทธา ไม่หวั่นไหวในสภาวะที่ไม่น่าศรัทธา ไม่หวั่นไหวในเรื่องที่ตรงกันข้ามกับศรัทธา พระพุทธศาสนาเห็นว่าศรัทธาเป็นองค์ธรรมที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ในเรื่องแนวคิด เกี่ยวกับเรื่องศรัทธาในพระพุทธศาสนา มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่น และเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องศรัทธา (2) วิริยะผล คือ ความเพียรที่มีกำลังไม่หวั่นไหวไปในความขี้เกียจ มีความเพียรที่พอดี ไม่ตั้งจนเกินไป ไม่หย่อนจนเกินไป และจะปรับอินทรีย์ให้สมดุลกัน จึงจะประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติวิปัสสนากวนา (3) สติผล คือ การมีสติระลึกได้ในปัจจุบันของอารมณ์ มีความไม่หวั่นไหว มีความไม่ประมาท (4) สมาธิผล คือ ความตั้งมั่นและแน่วแน่ในอารมณ์นั้นๆ (5) ปัญญาผล คือ ความรอบรู้ กำลังแห่งความรู้ที่เกิดจากปัญญาญาณ (พระสมุห์บุญฤทธิ์ มหาบุญโญ, 2563)

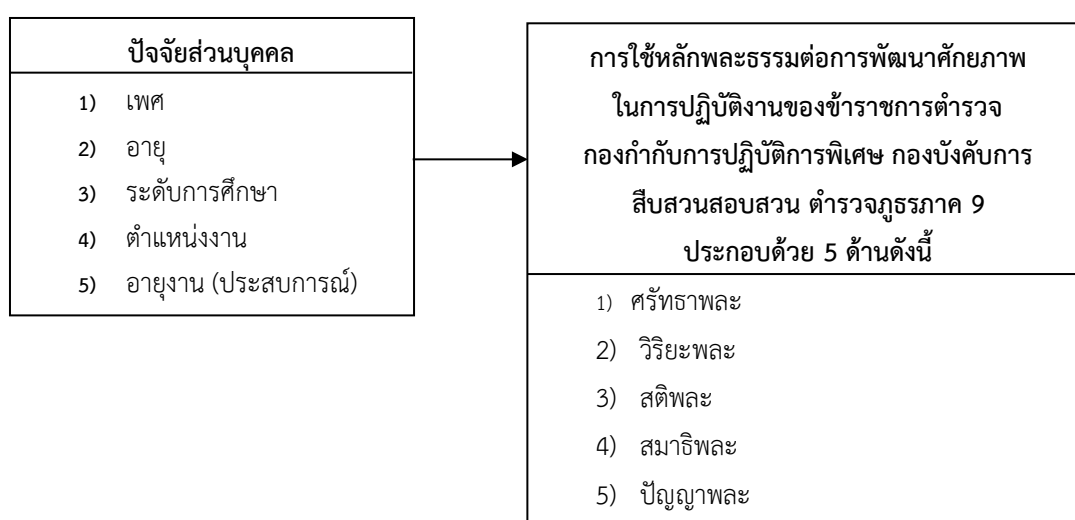
ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับและสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน รวมทั้งเพื่อเป็นภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กรด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักพลธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาเป็นสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง การใช้หลักพลธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้หลักพลธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ควบคู่กันไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 จำนวน 120 คน (ฝ่ายอำนวยการ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2565))

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

ได้แก่ ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 จำนวน 92 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างใน อึ้งใน จีระวุฒิ เอกะกุล, 2543)

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant)

คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (In-depth Interview) กำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยโดยใช้ แบบสอบถาม (Questionnaire) และ แบบสัมภาษณ์ (In-dept interview) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) และ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) ซึ่งได้แก่ พระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

แบบสอบถาม

มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด มีรายละเอียดประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุงาน(ประสบการณ์)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) จำนวน 25 ข้อ

แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ด้วยการกรอกข้อความลงในช่องว่าง ตามความเป็นจริงเท่าที่สามารถเปิดเผยได้

ตอนที่ 2 การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์แก้ไขปรับปรุง ให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสม ทั้งเนื้อหาสาระ และการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

4. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จ ความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความ ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และเหมาะสมของข้อคำถามนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item - Objective Congruence (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00
6. ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนประจำสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และได้รับอนุมัติหนังสือรับรองจริยธรรมในมนุษย์
7. เมื่อผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องเสร็จแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ บุคลากรของตำรวจภูธรภาค 9 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (1984) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .842
8. นำเครื่องมือที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป
9. นำผลจากการเก็บข้อมูลที่ครบถ้วนมาวิเคราะห์ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากทางบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุญาตผู้บัญชาการกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9
2. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามผ่านรูปแบบออนไลน์ ด้วย Google form ให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามจำนวนที่กำหนดไว้
3. ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนจำนวน 92 ชุด แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 92 แล้วจึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะสถานภาพของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. วิเคราะห์การใช้หลักพลวัตต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	92	100.00
2. หญิง	-	-
อายุ		
1. 18-30 ปี	6	6.50
2. 31-40 ปี	16	17.40
3. 41-50 ปี	25	27.20
4. 51-60 ปี	45	48.90
ระดับการศึกษา		
1. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	6	6.50
2. อนุปริญญา/ปวส.	9	9.80
3. ปริญญาตรี	76	82.60
4. สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.10
ตำแหน่งงาน		
1. ผู้บังคับหมู่	78	84.80
2. รองสารวัตร	7	7.60
3. สารวัตร	4	4.30
4. รองผู้กำกับการ	2	2.20
5. ผู้กำกับการ	1	1.10
อายุงาน (ประสบการณ์)		
1. 1-5 ปี	5	5.40
2. 6-10 ปี	12	13.10
3. 11-15 ปี	7	7.60
4. 16-20 ปี	33	35.90
5. 21 ปีขึ้นไป	35	38.00
โดยรวม	92	100.00

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 82.60 ตำแหน่งผู้บังคับหมู่ จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 84.80 และใหญ่ มีอายุงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

(N = 92)

ข้อ	การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านศรัทธาพระ	4.66	0.43	มากที่สุด
2.	ด้านวิริยะพระ	3.87	0.63	มาก
3.	ด้านสติพระ	4.81	0.38	มากที่สุด
4.	ด้านสมาธิพระ	4.78	0.41	มากที่สุด
5.	ด้านปัญญาพระ	4.49	0.49	มาก
โดยรวม		4.52	0.47	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์การใช้หลักพระธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 โดยรวม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติพระ ด้านสมาธิ ด้านศรัทธาพระ ด้านปัญญาพระ และ ด้านวิริยะพระ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยมีดังนี้

1. ด้านศรัทธาพระ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้าราชการตำรวจเชื่อว่า การได้รับการฝึกอบรม เรียนรู้ตามสายงาน เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ข้าราชการตำรวจเชื่อว่า การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าราชการตำรวจเชื่อว่า ข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 ได้รับการพิจารณาความดีความชอบตามหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านวิริยะพระ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้าราชการตำรวจเพียรพยายามในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ข้าราชการตำรวจเพียรพยายามในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานตามสายงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าราชการตำรวจเพียรพยายามในการวิ่งเต้นเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ด้านสติพระ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้าราชการตำรวจระลึกรถึงบทบาทหน้าที่ และทำงานด้วยความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ข้าราชการตำรวจสามารถครองสติในขณะที่ทำงาน ด้วยความรอบคอบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าราชการตำรวจสามารถครองสติตลอดเวลาการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้งานของท่านมีประสิทธิภาพ

4. ด้านสมาธิพระ พบว่า โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีสมาธิที่มั่นคงทำให้ท่านได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน รองลงมาคือ การมีสมาธิที่มั่นคงจะทำให้

การปฏิบัติงานของท่านมีประสิทธิภาพ และหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หัวข้อการมีสมาธิที่มั่นคงทำให้ท่านเป็นที่ชื่นชอบของผู้บังคับบัญชา

5. ด้านปัญญาผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ข้าราชการตำรวจสามารถแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานด้วยปัญญามากกว่าอารมณ์และความรู้สึกอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การมีปัญหา ฉลาด รอบรู้ ทำให้ข้าราชการตำรวจประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าราชการตำรวจมีความรู้เกี่ยวกับงานที่ท่านปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านสติผล (ความระลึกได้ กำลังแห่งสติ ระลึกรู้) ข้าราชการตำรวจควรให้เป็นเครื่องมือในการควบคุมความคิดและการกระทำเพื่อไม่ให้เกิดความประมาทในการปฏิบัติงาน
2. ด้านสมาธิผล (ความตั้งใจมั่น กำลังแห่งใจที่ตั้งมั่น) ข้าราชการตำรวจควรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เต็มศักยภาพ
3. ด้านศรัทธาผล (ความเชื่อ กำลังแห่งความเชื่อ ความศรัทธา) ข้าราชการตำรวจควรมีความเชื่อในความเป็นวิชาชีพของวิชาชีพตำรวจเพื่อที่จะทำให้มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด
4. ด้านปัญญาผล (ความรอบรู้ กำลังแห่งความรู้ที่เกิดจากปัญญาญาณ) ข้าราชการตำรวจควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพื่อนำมาพัฒนา
5. ด้านวิริยะผล (ความเพียร กำลังแห่งความเพียรพยายาม) ข้าราชการตำรวจควรความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายรวมถึงการพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักกฎหมายที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้หลักพลธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัยมาอภิปรายเชื่อมโยงทฤษฎีแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

1. การใช้หลักพลธรรมต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 โดยรวม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสติผล ด้านสมาธิ ด้านศรัทธาผลด้านปัญญาผล และด้านวิริยะผล ตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติอย่างมาก เป็นผู้คุ้มครองสันติสุขให้แก่ประชาชน เป็นกำลังสำคัญในการรักษาความมั่นคงภายใน และความปลอดภัยของประเทศชาติ โดยเฉพาะกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 มีหน้าที่หลักในการถวายความปลอดภัยองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินีพระรัชทายาท พระบรมวงศานุวงศ์ สนับสนุนกำลังทางด้านยุทธวิธี ตลอดจนดูแลความปลอดภัยด้านสถานที่ บุคคลต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย การกิจสนับสนุน การกิจกองร้อยควบคุมฝูงชน การกิจการเจรจาต่อรองช่วยเหลือตัวประกัน การกิจการจู่โจม ปิดล้อม ตรวจค้น จับกุมคดีสำคัญ และงานอื่นๆ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมอบหมาย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในสังคม (ณรงค์ ภูเขียวจิตร, 2563) ซึ่งจากสภาพการณ์ปัจจุบัน การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 พบปัญหา คือ ศักยภาพในการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบันมีน้อย เกิดจากปัจจุบันปริมาณงานที่ข้าราชการตำรวจต้องแบกรับมีจำนวนมาก บางงานซ้ำซ้อน บางงานขาดความร่วมมือจากหน่วยงานภาคต่างๆ การมีอิทธิพลทางการเมืองเข้ามาแทรกแซงกระบวนการทำงาน และนโยบายของรัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ข้าราชการตำรวจ

เกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความเครียด สภาพจิตใจบางรายถึงขั้นใช้ความรุนแรง ดังปรากฏตามภาพข่าวอยู่ตลอด จึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการเพิ่มพลังกำลังใจทั้งกายและใจในการปฏิบัติ สอดคล้องกับแนวคิดของ นาวาเอก (พิเศษ) ปรีชา นันทาวิวัฒน์ ร.น. (2544) ที่อธิบายว่า พละ หมายถึง เป็นพลังทำให้เกิดความมั่นคงซึ่งความไว้ศรัทธา เป็นต้น แต่ละอย่างจะเข้าครอบงำไม่ได้ พละจึงเป็นหลักปฏิบัติทางจิตใจให้ถือความหลุดพ้นโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญพร กริขิต ทายาธ (2565) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการพละ 5 และการคิดเชิงบวกที่มีต่อการริเริ่มพัฒนาความงอกงามแห่งตนและสุขภาวะทางจิตของกลุ่มสมาชิกสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนการริเริ่มพัฒนาความงอกงามแห่งตนและค่าคะแนนสุขภาวะทางจิตสูงมากขึ้นหลังทดลองในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่มทดลอง คะแนนการริเริ่มพัฒนาความงอกงามแห่งตนก่อนหลังการทดลองและระยะติดตามผลมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($p < .01$, $F = 21.162$) และคะแนนสุขภาวะทางจิตมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ($p < .01$, $F = 41.397$) แสดงว่าการริเริ่มพัฒนาความงอกงามแห่งตนและสุขภาวะทางจิตหลังการทดลองและระยะติดตามผลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของยงยุทธ แก้วเต็ม, อนุรักษ์ธรรณ ปัญญาจันทร์, ถาวร ล่อกา และกาญจนาณัฐ ทองเมืองธัญเทพ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวคิดทางพระพุทธศาสนา พละ 5 การประยุกต์ใช้ในการพัฒนา การจัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้บทสรุปว่า การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะแห่งอนาคตที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาหรือสถานการณ์จริงเป็นตัวกระตุ้น และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการปฏิบัติจริง โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ตัดสินใจในสิ่งที่ต้องการแสวงหาความรู้ และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์บุญฤทธิ์ มหาบุญโญ (ศรีวิชัย) (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง หลักธรรมพละ 5 (ศรัทธาพละ) กับการเกื้อหนุนการปฏิบัติพระกรรมฐาน จากการศึกษา สรุปได้ว่า พละธรรมหรือพละ 5 คือ กำลังห้าประการได้แก่ ศรัทธาพละ ความเชื่อ กำลังการควบคุมความสงสัย ความวิตกวิริยะพละ ความเพียร กำลังการควบคุมความเกียจคร้านสติพละ ความระลึกได้ กำลังการควบคุมความประมาท ความมกมายสมาธิพละ ความตั้งใจมั่น กำลังการควบคุมการวอกแวกไขว่คว้า ฟุ้งซ่าน ปัญญาพละ ความรอบรู้ กำลังการควบคุม การทำเกินพอดีศรัทธาพละ คือการกำหนดอารมณ์เกื้อหนุนวิปัสสนากรรมฐานน้อยอย่าง แคบกว่าหยาบกว่ากำลังของสติและสมาธิที่มีอยู่ ซึ่งในตอนแรกทำให้สมาธิเกิดขึ้นได้ดี แต่ถ้าอารมณ์ที่ใช้กำหนดน้อยเกินไป ในกรณีที่จิตมีสติสมาธิที่เริ่มมีกำลังมากขึ้น จะกลายเป็นทำให้จิตตั้งสมาธิจนสติอ่อนกำลังการกำหนดรู้รอบตัวลง หรือสมาธิอ่อนกำลังลงอันเกิดจากความชำนาญในอารมณ์ภาวนามากขึ้น จนหมดล่อย่างง่าย ทำให้กามวิตก พยาบาทวิตกเกิดขึ้นได้ง่าย แต่เมื่อเพิ่มการกำหนดให้ละเอียดขึ้นสมาธิจะเกิดขึ้นอย่างชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจกองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 ประกอบด้วย (1) ด้านสติพละ ข้าราชการตำรวจควรให้เป็นเครื่องมือในการควบคุมความคิด และการกระทำเพื่อไม่ให้เกิดความประมาทในการปฏิบัติงาน (2) ด้านสมาธิพละ ข้าราชการตำรวจควรมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้เต็มศักยภาพ (3) ด้านศรัทธาพละ ข้าราชการตำรวจควรมีความเชื่อในความเป็นวิชาชีพของวิชาชีพตำรวจเพื่อที่จะทำให้มีแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด (4) ด้านปัญญาพละ ข้าราชการตำรวจควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ (5) ด้านวิริยะพละ ข้าราชการตำรวจควรความเพียรพยายามในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายรวมถึงการพยายามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักกฎหมายที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธธัญญ์ โอบอ้อม (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งมีองค์ประกอบ คือ จะต้องเริ่มจากกระบวนการหรือวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน 3 ด้าน คือ T (training) การฝึกอบรม, E (education) การศึกษา และ D (development) การพัฒนา นำมาบูรณาการกับหลักพระพุทธศาสนา คือ หลัก ไตรสิกขา คือ สติ สมาธิ และปัญญา จะก่อให้เกิดศักยภาพของบุคลากรใน 3 ด้าน คือทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์ดังนั้น แนวทาง การพัฒนานี้สามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะได้แนวทางจากการสังเคราะห์ (Synthesis Model) คือ $TED + SSP = KSA$

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านศรัทธาผล พบว่า ข้าราชการตำรวจเชื่อว่าการพิจารณาความดีความชอบตามหลักคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บังคับบัญชาควรกำหนดรูปแบบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจน รวมถึงการปฏิบัติตามระเบียบอย่างตรงไปตรงมาและยุติธรรม
2. ด้านวิริยะผล พบว่า ข้าราชการตำรวจเพียรพยายามต่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่ำที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาหรือฝ่ายบุคคลควรส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจได้ศึกษาในระดับที่สูงขึ้นโดยการสนับสนุนทั้งทางด้านทุนทรัพย์และเวลา
3. ด้านสติผล พบว่า ข้าราชการตำรวจสามารถครองสติตลอดเวลาการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้งานของท่านมีประสิทธิภาพ ต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ข้าราชการตำรวจมีสติ เช่น การนำข้าราชการตำรวจเข้าร่วมกิจกรรมกับศาสนสถานอย่างต่อเนื่อง
4. ด้านสมาธิผล พบว่า การมีสมาธิที่มั่นคงทำให้ท่านเป็นที่ชื่นชอบของผู้บังคับบัญชาต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ข้าราชการตำรวจ มีสมาธิในการทำงาน เช่น การนำข้าราชการตำรวจเข้าร่วมกิจกรรมกับศาสนสถานอย่างต่อเนื่อง
5. ด้านปัญญาผล พบว่า ข้าราชการตำรวจมีความรู้เกี่ยวกับงานที่ท่านปฏิบัติต่ำที่สุด แต่อยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งในส่วนของการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและการอบรมในประเด็นที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ กองกำกับการปฏิบัติการพิเศษ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 9

เอกสารอ้างอิง

จิรายุส จินช้าง. (2551). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลราชบุรีบุรณะ.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ณรงค์ ภูเยี่ยมจิต. (2563). ตำรวจกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นฐาน. *วารสารวิชาการรัตนบุรี*, 3(1), 14-27.

ธัญพร กริชติทายาวุธ. (2565). ผลของโปรแกรมการฝึกอบรมแบบบูรณาการผล 5 และการคิดเชิงบวกที่มีต่อการริเริ่มพัฒนาความงอกงามแห่งตนและสุขภาวะทางจิตของกลุ่มสมาชิกสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย. *วารสาร มจร การพัฒนาลังคม*, 7(2), 98-113.

ธีรภูมิ เอกกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

ปรีชา นันทากิวัฒน์ น.อ.(พิเศษ). (2544). *พจนานุกรมหลักธรรมพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว.

พระสมุห์บุญฤทธิ์ มหาบุญญ (ศรีวิชัย). (2563). หลักธรรมผล 5 (ศรัทธาผล) กับการเกื้อหนุนการปฏิบัติพระกรรมฐาน.

Journal of Roi Kaensarn Academi, 5(21), 167-175.

ยงยุทธ แก้วเต็ม, ธีรภัฏฐภรณ์ ปัญจพันธ์, ถาวร ล่อกา และกาญจนาณัฐ ทองเมืองชัยเทพ. (2562).แนวคิดทางพระพุทธศาสนา

พละ 5: การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการ เรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในศตวรรษที่ 21.

วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์, 8(1), 280-293.

สุทธญาณ โอบอ้อม. (2560). การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา.

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มจร., 9(2), 65-77.

Conbach, L. Joseph. (1984). *Essential of Psychology and Education*. NY: Mc-Graw Hill.

RATTANAKOSIN
COLLEGE OF INNOVATION MANAGEMENT
วิทยาลัยนวัตกรรมจัดการ
มจร. รัตนโกสินทร์

เปิดรับสมัครนักศึกษา

หลักสูตรปริญญาโท	หลักสูตรปริญญาเอก
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (M.B.A.) เปิดภาคพิเศษ วันเสาร์	หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต (D.B.A.) เปิดภาคพิเศษ วันเสาร์ - วันอาทิตย์
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (M.P.A.) เปิดภาคพิเศษ วันอาทิตย์	หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (D.P.A.) เปิดภาคพิเศษ วันอาทิตย์
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (M.Ed.) เปิดภาคพิเศษ วันเสาร์ - วันอาทิตย์ (เรียนสัปดาห์เว้นสัปดาห์)	หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (Ph.D.) เปิดภาคพิเศษ วันอาทิตย์
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต (M.M.) เปิดภาคพิเศษ วันอาทิตย์	หลักสูตรการจัดการดุษฎีบัณฑิต (D.M.) เปิดภาคพิเศษ วันอาทิตย์

สามารถสมัครออนไลน์ได้ที่

<https://www.rcim.in.th/>

092-442-9000

 @rcim.rmutr

 @rmutr_rcim_rmutr

LINE ติดต่อเลย !
ADD FRIEND

